

*Drie grondpatronen
om je leven te be-leven*

Francis Gastmans

Drie grondpatronen om je leven te be-leven

Tekst en vormgeving: Francis Gastmans

Versie 8.4 - november 2020

© Francis Gastmans

[https://francisgastmans.com/
francisgastmans@icloud.com](https://francisgastmans.com/francisgastmans@icloud.com)

Je mag al de teksten op de website vrij gebruiken. Meer nog, het doel van het delen van mijn gedachten is dat je ze zou gebruiken om daarmee kritisch-onderzoekend je inzichten en die van anderen onder de loep te nemen. Gelieve wel respect te hebben voor het copyright en steeds mij als bron te vermelden wanneer je een stukje kopieert. Dank je.

Korte teksten

'Korte teksten' zijn inleidingen, stimulerende gedachten, smaakmakers, ideeën-verspreiders, twijfel-zaaiers. Het zijn geen gedachten met een eindpunt, geen wetenschappelijk vastgelegde conclusies, wel voorlopige resultaten van mijn onderzoek. Ik ben een op de praktijk gerichte, wegvindend denker die duizend vragen stelt en her-vraagt en voorlopige conclusies trekt. Ik beoefen wat je zou kunnen noemen de Pathfinder filosofie. Ik heb mijn eigen weg gekozen, mijn eigen leermeesters en studieboeken. Mijn leerweg verliep zoals wandelen in een groot bos zonder paden: in verbinding met wat zich aandient in het hier-en-nu en dus niet rechtlijnig.¹ Filosofische en wetenschappelijke inzichten dienen het dagelijks leven van iedereen te ondersteunen en een 'goede samenleving' te bevorderen. Daarmee voel ik me veeleer verbonden met de denkende zoekers in het oude China en India dan met de oude Griekse denkers.

In 'Korte teksten' breng ik gedachten en ervaringen samen die al een tijdje in mij leven. Delen van de tekst werden vaak in het verleden reeds gepubliceerd. De inzichten, ervaringen en reflecties hebben voor mij inmiddels een bepaalde 'stevigheid'. Toch blijven ze slechts een stap op mijn nooit eindigende onderzoekstocht en dus kunnen de gedachten die hier staan morgen weer worden bijgeschaafd.

Na wijzigingen krijgt een tekst een nieuw versie-nummer.

Iedere 'Korte tekst' kan je vlot afzonderlijk lezen en gebruiken. Om een tekst volledig te kunnen vatten is het echter wel aangewezen om andere teksten er naast te leggen. Daarom wordt er vaak verwezen naar die teksten.²

Francis Gastmans

¹ Je leest iets van mijn leerweg in *Bronnen van de drie grondpatronen en het Vragenkompas*

² Wanneer er in de voetnoten staat "Lees meer in ..." slaat dit op een tekst die je vindt op mijn website: <https://francisgastmans.com/korte-teksten/>

Inhoud

1. Waar gaat het over?	
Je leven bekeken vanop een afstand	1
Iets dat een groot verschil maakt	2
Een alledaags voorbeeld als opmaat	3
Enkele vaststellingen	5
2. Je wandelt je grondpatroon	
Je levenshouding	10
Je taalgebruik toont het grondpatroon dat je hanteert	12
Je blik op de wereld volgt een grondpatroon	15
3. Drie grondpatronen - Een korte schets	
Het lijnig grondpatroon	17
Lineair, circulair, spiraalsgewijs, ... allemaal lijnig!	20
Het systemisch grondpatroon	26
Het lemniscatische grondpatroon	28
4. De dynamiek van de grondpatronen	
De dynamiek	35
Een grondpatroon staat los van de inhoud	38
Grondpatronen herkennen	41
Alle patronen zijn gelijkwaardig	44
Geen tegenstelling Oost - West	45
5. Flexibel leven	
De weldaad van het lijnig grondpatroon	47
Flexibel met vaste overtuiging	48
Problemen vanuit drie hoeken bekijken	49
Maakt het verhaal van de grondpatronen enig verschil?	50

Het systemisch grondpatroon

Vanuit het systemisch grondpatroon zie je dat een reeks waarnemingen een patroon vormen, dat ze onzichtbaar met elkaar verbonden zijn en wel zo dat ze samen één systeem vormen. Elk fenomeen is op zich een systeem en tegelijk onderdeel van een groter systeem. Met dit perspectief ga je op zoek naar vaststellingen en ‘feiten’ die zich betekenisvol herhalen, naar gegevens die patronen vormen. Je tracht het systeem te zien die de fenomenen samen creëren en in stand houden. Je ziet dat er vele oorzaken en vele gevolgen zijn, tegelijkertijd, die elkaar beïnvloeden. Alle elementen zijn met elkaar verbonden in een netwerk van wederzijdse beïnvloeding. Naast rechtlijnig-oorzakelijke verbanden speelt contingentie, synchroniciteit en serendipiteit een rol.

Daarenboven heeft de context een bepalende invloed.

Fenomenen worden een systeem door elkaar te beïnvloeden maar worden op hun beurt door het geheel, door het systeem beïnvloed. Er gaat een invloed uit van de wijze waarop een systeem 'dit systeem' is. Ieder fenomeen dat we waarnemen vormt een verbinding en een interactie met andere fenomenen en is zo onderdeel van een groter dynamisch systeem. Een bos is een systeem. De mensen en het bos vormen een systeem. Onze aarde, de planeten, de zon, de sterren, ... alle hemellichamen samen vormen een zeer groot systeem. Een groep mensen, een organisatie of een bedrijf vormt een systeem. Mensen die met elkaar communiceren zetten van bij de start een systeem op, hun communicatie-systeem.

Er is binnen een systeem sprake van gemeenschappelijke belangen naast afzonderlijke of individuele belangen. Vanuit het systemisch grondpatroon behouden alle mensen, dieren en fenomenen wel een ‘eigenheid’ en een ‘identiteit’ (net zoals bij het lijnig grondpatroon).

Je bent als mens een onafhankelijk wezen én je bent onderdeel van meerdere systemen. Je bent met andere mensen en met de natuur verbonden via de systemen waar jij deel van uitmaakt. Jouw

persoonlijk systeem is uniek al is het verbonden in een groter systeem met het persoonlijk systeem van de ander. Systemen worden willekeurig afgebakend, ze overlappen elkaar en kleine systemen zijn deel van grotere systemen. Er zijn 'open systemen' waar beïnvloeding van externe elementen mogelijk is en 'gesloten systemen' waar externe invloeden zoveel mogelijk worden uitgesloten.

Vanuit het systemisch perspectief zijn 'feiten' zowel de afzonderlijke waarnemingen of gegevens als het patroon dat ze samen vormen. Een afzonderlijk 'feit' is een systeem en een systeem wordt als een 'feit' beschouwd. Voor het systemisch grondpatroon vormen onze gedachten een systeem. We denken in systemen niet in afzonderlijke blokjes gedachten. Dit betekent dat iedere gedachte deel uitmaakt van een netwerk aan gedachten, een netwerk dat een samenhang vertoont. De 'draden' van het netwerk zijn in dit geval onze uitgangspunten en paradigma's die op dat ogenblik - bij het denken rond een actueel thema - belangrijk zijn.

Een 'probleem' is een verstoring van een systeem en dat los je op door een element in de dynamiek te veranderen. Indien je één betekenisvol element in het systeem wijzigt zal het systeem als geheel zich aanpassen en anders gaan functioneren.

Een voorstelling van systemisch patroon is het oude Indiase verhaal (drieduizend jaar geleden) van Indra's net:

In Indra's paleis in de hemel hangt een reusachtig netwerk van fijne draden, een reuze spinnenweb dat zich eindeloos uitstrekt in alle richtingen. Aan ieder knooppunt van het netwerk hangt een heldere parel waarin alle andere parels in worden gereflecteerd. En aangezien het netwerk eindeloos groot is, is er een eindeloos groot aantal knooppunten en een eindeloos groot aantal parels. Wanneer een mens op aarde beweegt heeft Indra het gezien. Kijk je in één parel dan zie je als het ware alle andere parels. Iedere parel ontvangt het licht via de andere parels en weerkaatst het weer naar de andere parels. Iedere parel wordt zodoende 'bewogen' door alle andere parels.